

Omatoimikirjaston käytösäännöt

1. Mikä on omatoimikirjasto

Omatoimikirjasto on kirjasto, jota asiakas voi käyttää omatoimisesti kirjaston varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella. Omatoimikirjasto tarkoittaa kirjastotilaa, johon on asennettu asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistava järjestelmä. Asiakas pääsee kirjastotilaan myös palveluajan ulkopuolella, mikäli hänellä on Helmet-kirjastokortti ja voimassa oleva tunnusluku.

Omatoimikirjasto laajentaa kirjaston aukioloaikoja ja palvelujen saantia tarjoamalla tilat ja aineistot asiakkaiden käyttöön myös aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin. Omatoimikirjaston omatoimiaikana kirjastossa ei ole henkilökuntaa paikalla.

Omatoimisen käytön ajat ja palvelut kerrotaan kunkin omatoimikirjaston omilla verkkosivuilla (www.helmet.fi). Tarkista myös kirjastokohtaiset ohjeet kirjastotilassa.

2. Mitä omatoimikirjastossa voi tehdä

Omatoimiaikana voi lainata ja palauttaa aineistoa, noutaa omia varauksia itsepalveluhyllystä, lukea lehtiä ja työskennellä. Käytössä ovat kirjaston tilat, aineistot, asiakastietokoneet ja avoin langaton verkko. Palvelut, jotka edellyttävät henkilökuntaa, eivät ole käytettävissä omatoimiaikana.

3. Sisäänkirjautuminen ja poistuminen

Jokaisen asiakkaan on kirjauduttava sisään henkilökohtaisesti, poikkeuksena aikuisen seurassa kirjastoon tulevat lapset. Sekä sisään tultaessa, että tilasta poistuttaessa asiakkaan tulee varmistaa, ettei kiinteistöön tai kirjastoon tule samalla ovenavauksella muita henkilöitä.

Kirjastotilassa omatoimiajan alkamisesta ja päättymisestä kerrotaan opasteissa. Asiakkaan tulee poistua kirjastotilasta omatoimiajan päättyessä ja kirjaston sulkeutuessa.

Tiloissa on tekninen valvonta, mm. kamera- ja kulunvalvonta. Tilaan jääminen aiheuttaa hälytyksen. Kirjasto laskuttaa asiakasta aiheutetusta hälytyksestä. Kirjaston käytösääntöjen tai järjestyslain rikkominen voivat johtaa omatoimikirjaston käytön estoon. Rikkomuksista tehdään tarvittaessa rikosilmoitus poliisille.

4. Vastuut ja velvollisuudet

Helsingin kaupunginkirjaston omatoimiasiakkaaksi pääseminen edellyttää Helmet-kirjastokorttia ja pin-koodia sekä sitoutumista omatoimikirjaston käytösääntöihin ja kirjaston yleisiin käytösääntöihin ([Helmet-kirjaston käytösäännöt](#)).

Jokainen käyttäjä on omalta osaltaan velvollinen ylläpitämään siisteyttä, viihtyvyyttä ja turvallisuutta kirjastossa.

Kirjastolain (1492/2016) mukaan kirjaston käyttäjän on käyttäydyttävä kirjastossa asiallisesti. Kirjaston toiminnan häiritsemiseen ja turvallisuuden vaarantamiseen sovelletaan järjestyslakia (612/2003). Kirjaston käyttäjän on käsiteltävä yleisen kirjaston aineistoa ja muuta omaisuutta huolellisesti.

Omatoimiaikana kirjastossa ei saa järjestää kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuja yleisiä kokouksia tai yleisötilaisuuksia, ellei näistä ole erikseen sovittu Helsingin kaupunginkirjaston kanssa.

Asiakas on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa aineelliset vahingot. Aiheutettujen vahinkojen osalta sovelletaan Helmet-kirjastojen käyttösääntöjä ja lakia yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Asiakas on vastuussa kirjastokortilleen rekisteröityneestä aineistosta. Jos lainauksessa tai palautuksessa on ongelmia, epäselvyydet on selvitettävä varsinaisena aukioloaikana henkilökunnan kanssa.

Kirjasto on yleinen paikka, jossa noudatetaan järjestyslakia (612/2003). Järjestyslain nojalla kirjastossa on myös omatoimiajalla kiellettyä muun muassa:

- päihteiden käyttö
- järjestyksen häiritseminen esim. meluamalla
- toista henkilöä uhkaava käytös joko fyysisesti tai sanallisesti.

5. Tiloissa on tallentava kulun- ja kameravalvonta

Omatoimikirjaston tiloissa on kulun- ja kameravalvonta, jotka muodostavat Tietosuojalaissa (1050/2018) määritellyn henkilörepositorin. Rekisteriseloste on nähtävillä kirjastoissa sekä sivuilla [Asiakkaana kirjastossa](#). Rekisterin ylläpitäjä on Helsingin kaupunginkanslia.